

16 ต.ย. ๒๕๕๖

ความสัมพันธ์ระหว่าง ปัจจัยคัดสรร ความรู้สึกไม่แน่นอนในความเจ็บป่วย
แรงสนับสนุนทางสังคมกับการปรับตัวของผู้ป่วยมะเร็งเต้านมที่ได้รับยาเคมีบำบัด

Relationships among Selected Factors , Uncertainty in Illness,
Social Support and Adaptation in Breast Cancer Women receiving
Chemotherapy

อภินันทนาการ
จาก
"สัมพันธ์ทางสังคมของผู้ป่วยมะเร็งเต้านมที่ได้รับยาเคมีบำบัด"

จนาธิษัฏ กวีวิรัชชัย
๒

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาพยาบาลศาสตร์

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหิดล

พ.ศ. 2536

ISBN 974-587-541-4

สงวนลิขสิทธิ์

Copyright by Mahidol University

27661

ชื่อวิทยานิพนธ์ ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยคัดสรร ความรู้สึกไม่แน่นอนในความเจ็บป่วย
แรงสนับสนุนทางสังคม กับการปรับตัวของผู้ป่วยมะเร็งเต้านมที่ได้รับยา
เคมีบำบัด

ผู้วิจัย จุฬารักษ์ กวีวิวิชัย

ปริญญา วิทยาศาสตร์มหาบัณฑิต (พยาบาลศาสตร์)

คณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์

สมจิต หนูเจริญกุล, วท.บ. (พยาบาล), M.S., Ph.D.

ลิโรจน์ กาญจนปัญญาผล, พ.บ., วุฒิปริญญาตรีศิลปศาสตรบัณฑิต

วันที่สำเร็จการศึกษา 23 มีนาคม พ.ศ. 2536

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่าง ปัจจัยคัดสรร
ได้แก่ ระดับการศึกษา ครั้งที่ของการได้รับยาเคมีบำบัด ความรู้สึกไม่แน่นอนในความ
เจ็บป่วย แรงสนับสนุนทางสังคม กับการปรับตัวของผู้ป่วยมะเร็งเต้านมที่ได้รับยาเคมี
บำบัด โดยใช้ทฤษฎีความรู้สึกไม่แน่นอนในความเจ็บป่วยของมิเชลเป็นแนวทางในการ
วิจัย กลุ่มตัวอย่างเป็นผู้ป่วยที่มารักษาที่แผนกตรวจผู้ป่วยนอกคัลยกรรม โรงพยาบาล
รามาศิบัติ และทีมงานเคมีบำบัดผู้ป่วยนอก สถาบันมะเร็งแห่งชาติ ในช่วงเดือนสิงหาคม
พ.ศ. 2535 ถึง เดือนมกราคม พ.ศ. 2536 จำนวน 130 ราย โดยเลือกแบบเจาะจง
ตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้ เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลได้แก่ แบบสอบถามความ
รู้สึกไม่แน่นอนในความเจ็บป่วยของมิเชล (Mishel 1990) แบบวัดแรงสนับสนุนทาง
สังคมของ สมจิต หนูเจริญกุล (Hanucharurnkul 1988) แบบวัดการปรับตัวต่อ
ภาวะเจ็บป่วยที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น โดยดัดแปลงมาจาก แบบวัดการปรับตัวต่อภาวะเจ็บป่วย
ของเดอโรเกติสและคณะ (Derogatis et al., 1986) และแบบวัดภาวะไม่สุขสบาย
ของไวส์แมน วอร์ดและโซเบล (Weisman Worded & Sobel 1980)

ผลการวิจัยพบว่า ความรู้สึกไม่แน่นอนในความเจ็บป่วยมีความสัมพันธ์ทาง
ลบกับการปรับตัวอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($r = -.53, p < .001$) แรงสนับสนุนทางสังคมมี
ความสัมพันธ์ทางลบกับความรู้สึกไม่แน่นอนในความเจ็บป่วย ($r = -.37, p < .001$) และ
สัมพันธ์ทางบวกกับการปรับตัว ($r = .28, p < .001$) ระดับการศึกษามีความสัมพันธ์ทางลบ
กับความรู้สึกไม่แน่นอนในความเจ็บป่วย ($r = -.45, p < .001$) นอกจากนี้ยังพบว่า ปัญหา

เศรษฐกิจมีความสัมพันธ์ทางบวกกับ ความรู้สึกไม่แน่นอนในความเจ็บป่วย ($r=.49$, $p<.001$) และสัมพันธ์ทางลบกับการปรับตัว ($r=-.45$, $p<.001$) เมื่อนำปัจจัยทางสังคมกับตัวแปรหลักที่ศึกษามาทำนายการปรับตัวโดยใช้สมการถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอน พบว่ามีเพียงความรู้สึกไม่แน่นอนในความเจ็บป่วย และปัญหาเศรษฐกิจที่สามารถทำนายการปรับตัวได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ โดยสามารถอธิบายความแปรปรวนของการปรับตัวได้ร้อยละ 36 และเมื่อทดสอบอิทธิพลของตัวแปรต่างๆต่อการปรับตัวโดยตรงและโดยอ้อมพบว่าแรงสนับสนุนทางสังคม ระดับการศึกษา และปัญหาเศรษฐกิจมีผลต่อการปรับตัวโดยอ้อมผ่านความรู้สึกไม่แน่นอนในความเจ็บป่วย โดยตัวแปรทั้งหมดสามารถอธิบายความแปรปรวนของความรู้สึกไม่แน่นอนในความเจ็บป่วยได้ร้อยละ 36

ผลการศึกษาสะท้อนให้เห็นถึง ความตรงของทฤษฎีความรู้สึกไม่แน่นอนในความเจ็บป่วยของมิเชลที่ว่า ความรู้สึกไม่แน่นอนในความเจ็บป่วย มีผลต่อการปรับตัว และปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความรู้สึกไม่แน่นอนในความเจ็บป่วยได้แก่ ระดับการศึกษาและแรงสนับสนุนทางสังคม พร้อมกันนี้ผู้วิจัยได้เสนอข้อจำกัดในการศึกษา การนำไปใช้ด้านการปฏิบัติการพยาบาล ด้านการศึกษาระดับพยาบาล และ ด้านการวิจัยครั้งต่อไป

Thesis Title Relationships Among Selected Factors, Uncertainty
in Illness, Social Support and Adaptation in
Breast Cancer Women receiving Chemotherapy

Name. Chularuk Kaveevivitchai

Degree Master of Science (Nursing)

Thesis Supervisory Committee

Somchit Hanucharurnkul, B.Sc. (Nursing), M.S., Ph.D.

Siroj Kanjanapanjapol, M.D., FRCS. (Thai)

Date of Graduation 23 March B.E. 2536 (1993)

ABSTRACT

The purpose of this study was to examine, within Mishel's Uncertainty in Illness theoretical framework, the relationships among selected factors of duration of formal education, number of courses of chemotherapy, uncertainty in illness, social support and adaptation in breast cancer women receiving chemotherapy. The purposive sample consisted of 130 breast cancer patients receiving chemotherapy from out patient surgical department, Ramathibodi Hospital and out patient clinic, National Cancer Institute. Uncertainty was assessed by the Mishel Uncertainty in Illness Scale (Mishel 1990). Social support was assessed by Social Support Questionnaire, developed by Somchit Hanucharurnkul (1988) and adaptation was assessed by the modified Psychosocial Adjustment to Illness Scale, developed by Derogatis et al., (1986) and Symptom Distress Scale, developed by Weisman, Worden & Sobel (1980).

Results of the study indicated that uncertainty in illness was correlated with adaptation in negative direction ($r = -.53, p < .001$). Social support was negatively correlated

with uncertainty in illness ($r=-.37, p<.001$) and positively correlated with adaptation ($r=.28, p<.001$). Duration of formal education was negatively correlated with uncertainty in illness ($r=-.45, p<.001$). In addition, economic problem was positively correlated with uncertainty in illness ($r=.49, p<.001$) and negatively correlated with adaptation ($r=-.50, p<.001$). Multiple regression analysis to predict adaptation revealed that uncertainty in illness and economic problem were significant predictors of adaptation and accounted for 36 % of variance. Social support, duration of formal education and economic problem seemed to predict adaptation indirectly through uncertainty in illness, all variables were accounted for 36% of variance in uncertainty in illness.

The finding seemed to support the validity of Mishel's theory of Uncertainty in Illness which postulated the relationships of uncertainty and adaptation and factors which influenced uncertainty in illness. Limitation of study, application of the findings in practice, education and further research are recommended.